

KOMMISJONSDIREKTIV 2008/63/EF

2015/EØS/51/08

av 20. juni 2008

om konkurranse på markedene for teleterminalutstyr

(kodifisert utgave)(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske
felleskap, særlig artikkel 86 nr. 3, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Kommisjonsdirektiv 88/301/EØF av 16. mai 1988 om konkurranse på markedene for teleterminalutstyr⁽¹⁾ er blitt betydelig endret⁽²⁾. Av klarhetshensyn og av praktiske årsaker bør direktivet kodifiseres.
- 2) I alle medlemsstater var telekommunikasjon enten helt eller delvis et statsmonopol, vanligvis ved at særretter eller eneretter ble gitt til ett eller flere organer, som var tillagt oppgaven med å etablere og drive nettet og yte tilhørende tjenester. Disse rettighetene omfattet ofte ikke bare ytelser av tjenester i forbindelse med bruk av nettet, men også levering av terminalutstyr til brukerne for tilkopling til nettet. I de siste tiår har nettene gjennomgått en betydelig teknisk utvikling, og utviklingstakten har vært særlig påfallende for terminalutstyrets del.
- 3) Medlemsstatene har, som følge av den tekniske og økonomiske utvikling, revidert sin framgangsmåte for tildeling av særretter eller eneretter i telesektoren. Den raske utviklingen av utstyrstyper og terminalenes mange anvendelsesmuligheter gjør at brukerne må gis anledning til å velge fritt mellom de ulike utstyrstypene som er tilgjengelige dersom de skal dra full nytte av de teknologiske framskrittene på området.
- 4) Bruken av særretter begrenser fri omsetning av teleterminalutstyr, både med hensyn til import og markedsføring av terminalutstyr, herunder satellittutstyr, fordi enkelte produkter ikke markedsføres, og med hensyn til tilkopling, idriftsetting og vedlikehold fordi et monopol, i betraktning av markedets egenart og særlig produktens mangfold og tekniske karakter, ikke har noen interesse

av å yte disse tjenestene for produkter som det ikke har markedsført eller importert, eller av å tilpasse prisene til kostnadene, ettersom det ikke er utsatt for konkurranse fra nye foretak på markedet. Ettersom det på de fleste markeder vanligvis forekommer et stort utvalg teleutstyr, vil alle særretter som direkte eller indirekte begrenser antall foretak med tillatelse til å importere, markedsføre, tilkople, idriftsette og vedlikeholde slikt utstyr kunne ha samme virkning som tildeling av eneretter. Slike eneretter eller særretter er tiltak med samme virkning som kvantitative restriksjoner, som er uforenlige med traktatens artikkel 28. Det er derfor nødvendig å oppheve alle nåværende eneretter i forbindelse med import, markedsføring, tilkopling, idriftsetting og vedlikehold av terminal- og teleutstyr samt rettigheter med samme virkning, dvs. alle særretter med unntak av dem som gir rettslige eller lovgivningsmessige fordeler til ett eller flere foretak og bare påvirker andre foretaks mulighet til innenfor det samme geografiske område å delta i noen av ovennevnte virksomheter på vilkår som i all hovedsak er like.

- 5) Særretter eller eneretter med hensyn til terminalutstyr utøves på en måte som i praksis setter utstyr fra andre medlemsstater i en ugunstig stilling, særlig ved at brukerne hindres i å velge fritt på grunnlag av pris og kvalitet det utstyret som passer best for deres behov, uansett hvor utstyret kommer fra. Utøvelse av slike rettigheter er derfor uforenlig med traktatens artikkel 31 i alle medlemsstater.
- 6) Levering av installasjons- og vedlikeholdstjenester er av vesentlig betydning ved kjøp eller leie av terminalutstyr. Å opprettholde eneretter på dette området ville være ensbetydende med å opprettholde eneretter til markedsføring. Slike eneretter må derfor også oppheves for at opphevingen av eneretter til import og markedsføring skal få praktisk betydning.
- 7) Vedlikehold av terminalutstyr er en tjeneste i henhold til traktatens artikkel 50. Den aktuelle tjenesten, som ut fra et kommersielt synspunkt ikke kan skilles fra markedsføring av det nevnte terminalutstyr, skal ytes fritt i samsvar med traktatens artikkel 49, særlig når den ytes av kvalifisert personale.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 162 av 21.6.2008, s. 20, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 130/2010 av 10. desember 2010 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), vedlegg XIII (Transport) og vedlegg XIV (Konkurranseregler), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 17 av 31.3.2011, s. 4.

⁽¹⁾ EFT L 131 av 27.5.1988, s. 73. Direktivet endret ved direktiv 94/46/EF (EFT L 268 av 19.10.1994, s. 15).

⁽²⁾ Se vedlegg II del A.

- 8) Situasjonen på markedet fører til fortsatte brudd på konkurransereglene som fastsatt i traktaten, og en ugunstig påvirkning av utviklingen av samhandelen i et omfang som strider mot Fellesskapets interesser. Sterkere konkurranse på markedet for terminalutstyr krever at det innføres tekniske spesifikasjoner som sikrer innsyn og oppfyller grunnleggende krav som angitt i europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/5/EF av 9. mars 1999 om radioutstyr og teleterminalutstyr og gjensidig godkjenning av utstyrets samsvar⁽¹⁾, og tillater fri omsetning av terminalutstyr. Slikt innsyn vil nødvendigvis medføre at tekniske spesifikasjoner offentliggjøres.
- 9) Særretter eller eneretter med hensyn til import og markedsføring av terminalutstyr medfører at det oppstår en situasjon i strid med målsettingen i traktatens artikkel 3 bokstav g), som fastsetter at det skal innføres en ordning som sikrer at konkurransen på det indre marked ikke vrís, og i enda høyere grad at konkurranse ikke må avskaffes. I henhold til traktatens artikkel 10 er medlemsstatene forpliktet til å avholde seg fra alle tiltak som kan sette virkeliggjøringen av traktatens mål i fare, herunder mål som er definert i artikkel 3 bokstav g). Enerettene må derfor anses som uforenlige med traktatens artikkel 82 sammen med artikkel 3, og tildeling eller opprettholdelse av slike retter i en medlemsstat er forbudt i henhold til traktatens artikkel 86 nr. 1.
- 10) For å sikre brukere tilgang til terminalutstyr etter eget valg er det nødvendig å kjenne og gi innsyn i de tekniske spesifikasjonene for grensesnittpunktene til det offentlige nettet som terminalutstyret skal koples til. Medlemsstatene må derfor sørge for at spesifikasjonene offentliggjøres og at brukerne har tilgang til det offentlige nettets grensesnittpunkter.
- 11) For å kunne markedsføre sine produkter, må utstysprodusentene vite hvilke tekniske spesifikasjoner de skal oppfylle. Medlemsstatene bør derfor formalisere og offentliggjøre spesifikasjonene, som i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter⁽²⁾ må meddeles Kommisjonen når de foreligger i utkast. Spesifikasjonene kan utvides til å gjelde produkter importert fra andre medlemsstater, men bare i den utstrekning de er nødvendige for å sikre samsvar med berettigede, grunnleggende krav i henhold til fellesskapsretten slik disse kravene er angitt i artikkel 3 i direktiv 1999/5/EF. Under alle omstendigheter må medlemsstatene etterkomme traktatens artikkel 28 og
- 30, som pålegger en importerende medlemsstat å tillate innførsel til sitt territorium av terminalutstyr som er lovlig framstilt og markedsført i en annen medlemsstat.
- 12) På grunn av den åpenbare interessekonflikten kan det ikke overlates til en aktør på markedet for terminalutstyr å kontrollere at typegodkjenningsspesifikasjoner anvendes på en objektiv måte som gir innsyn og ikke innebærer forskjellsbehandling. Medlemsstatene bør derfor påse at ansvaret legges til et organ som er uavhengig av nettoperatoren og enhver annen konkurrent på det aktuelle markedet.
- 13) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes plikter med hensyn til de frister som gjelder for innarbeiding i nasjonal lovgivning av direktivene i vedlegg II del B —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

I dette direktiv menes med:

1. «terminalutstyr»
 - a) utstyr som direkte eller indirekte er tilkopleet et offentlig telenetts grensesnitt for å sende, behandle og eller motta informasjon; i begge tilfeller (direkte eller indirekte) kan koplingen gjøres via trådforbindelser, optisk fiber eller elektromagnetisk; en kopling er indirekte dersom utstyr er anbrakt mellom terminalen og nettets grensesnitt,
 - b) satellittjordstasjonsutstyr,
2. «satellittjordstasjonsutstyr» utstyr som kan anvendes bare til å sende («bare sending») eller til å sende og motta («sending/mottak») eller til bare å motta («bare mottak») radiokommunikasjonssignaler ved hjelp av satellitter eller andre rombaserte systemer,
3. «foretak» et offentlig eller privat organ som en medlemsstat gir særretter eller eneretter til import, markedsføring, tilkopling, idriftsetting og/eller vedlikehold av teleterminalutstyr,

⁽¹⁾ EFT L 91 av 7.4.1999, s. 10. Direktivet endret ved forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 av 31.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37. Direktivet sist endret ved rådsdirektiv 2006/96/EF (EUT L 363 av 20.12.2006, s. 81).

4. «særretter» rettigheter som en medlemsstat ved lov eller forskrift gir et begrenset antall foretak som innenfor et bestemt geografisk område

- a) begrenser til to eller flere antallet slike foretak på annen måte enn etter kriterier som er objektive, forholdsmessige og ikke innebærer forskjellsbehandling, eller
- b) på annen måte enn etter kriteriene nevnt under bokstav a) utpeker flere konkurrerende foretak, eller
- c) på annen måte enn etter kriteriene nevnt under bokstav a) og b) gir ett eller flere foretak rettslige eller lovgivningsmessige fordeler som i betydelig grad påvirker andre foretaks evne til innenfor samme geografiske område å importere, markedsføre, tilkople, idriftsette og/eller vedlikeholde teleterminalutstyr på vilkår som i all hovedsak er like.

Artikkel 2

Medlemsstater som har gitt foretak særretter eller eneretter skal sørge for at alle eneretter oppheves, samt alle særretter som:

- a) begrenser til to eller flere antallet foretak på annen måte enn etter kriterier som er objektive, forholdsmessige og ikke innebærer forskjellsbehandling, eller
- b) på annen måte enn etter kriteriene nevnt under bokstav a) utpeker flere konkurrerende foretak.

De skal underrette Kommisjonen om tiltak de har truffet, eller lovforslag de har framlagt med sikte på dette.

Artikkel 3

Medlemsstatene skal sørge for at markedsdeltakere har rett til å importere, markedsføre, tilkople, idriftsette og vedlikeholde terminalutstyr.

Medlemsstatene kan likevel:

- a) nekte tilkopling av satellittjordstasjonsutstyr til det offentlige telenettet eller at slikt utstyr settes i drift dersom utstyret ikke oppfyller gjeldende felles tekniske forskrifter fastsatt i henhold til direktiv 1999/5/EF eller, dersom disse ikke foreligger, grunnleggende krav fastsatt i artikkel 3 i ovennevnte direktiv; dersom det ikke finnes felles tekniske forskrifter om harmoniserte lovgivningsmessige

vilkår, skal nasjonale regler stå i rimelig forhold til disse grunnleggende krav og skal underrettes til Kommisjonen i samsvar med direktiv 98/34/EF i de tilfeller hvor dette direktiv krever det,

- b) nekte tilkopling av annet terminalutstyr til det offentlige telenettet dersom utstyret ikke oppfyller gjeldende felles tekniske forskrifter fastsatt i henhold til direktiv 1999/5/EF eller, dersom disse ikke foreligger, de grunnleggende krav fastsatt i artikkel 3 i ovennevnte direktiv,
- c) på grunnlag av objektive og offentlig tilgjengelige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, kreve at markedsdeltakerne har de nødvendige tekniske kvalifikasjoner for å tilkople, idriftsette og vedlikeholde terminalutstyr.

Artikkel 4

Medlemsstatene skal sørge for at brukerne gis tilgang til nye grensesnittpunkter i det offentlige nettet, og at disse punktenes tekniske spesifikasjoner offentliggjøres av operatører av det offentlige telenettet.

Artikkel 5

Medlemsstatene skal sørge for at alle spesifikasjoner for terminalutstyr formaliseres og offentliggjøres.

Medlemsstatene skal, når det foreligger et utkast til ovennevnte tekniske spesifikasjoner, underrette Kommisjonen om dette i samsvar med direktiv 98/34/EF.

Artikkel 6

Medlemsstatene skal sørge for at ansvaret for å føre kontroll med anvendelsen av spesifikasjonene nevnt i artikkel 5 blir overlatt til et organ som er uavhengig av offentlige eller private foretak som tilbyr varer og/eller tjenester i telesektoren.

Artikkel 7

Medlemsstatene skal ved utgangen av hvert år framlegge en rapport for Kommisjonen slik at den kan kontrollere at bestemmelsene i artikkel 2, 3, 4 og 6 er overholdt.

En disposisjon for rapporten er angitt i vedlegg I.

Artikkel 8

Direktiv 88/301/EØF, endret ved det direktiv som er oppført i vedlegg II del A, oppheves, men uten at dette berører medlemsstatenes plikter med hensyn til de frister som er fastsatt i vedlegg II del B for innarbeiding av direktivet i nasjonal lovgivning.

Henvisninger til det opphevede direktivet skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg III.

Artikkel 10

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 20. juni 2008.

Artikkel 9

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

For Kommisjonen

José Manuel BARROSO

President

*VEDLEGG I***Disposisjon for rapporten nevnt i artikkel 7****Gjennomføring av bestemmelsene i artikkel 2**

Terminalutstyr omfattet av endret lovgivning eller lovgivning under endring.

For hver utstyrsgruppe angis følgende:

- tidspunkt da tiltaket ble truffet, eller
- tidspunkt da forslaget ble framlagt, eller
- tidspunkt da tiltaket trådte i kraft.

Gjennomføring av bestemmelsene i artikkel 3

- terminalutstyr som er blitt underlagt restriksjoner på tilkopling og/eller idriftsetting,
- krav til tekniske kvalifikasjoner med henvisning til hvor de er offentliggjort.

Gjennomføring av bestemmelsene i artikkel 4

- henvisninger til publikasjoner hvor de tekniske spesifikasjonene er angitt,
- antall eksisterende grensesnittpunkter i det offentlige nettet,
- antall grensesnittpunkter i det offentlige nettet som er tilgjengelige.

Gjennomføring av bestemmelsene i artikkel 6

- angivelse av oppnevnt(e) uavhengig(e) organ(er).
-

VEDLEGG II

Del A

Opphevet direktiv med påfølgende endring

(nevnt i artikkel 8)

Kommisjonsdirektiv 88/301/EØF

(EFT L 131 av 27.5.1988, s. 73)

Kommisjonsdirektiv 94/46/EF

(EFT L 268 av 19.10.1994, s. 15)

Del B

Liste over frister for innarbeiding i nasjonal lovgivning

(nevnt i artikkel 8)

Direktiv	Frist for innarbeiding
88/301/EØF	—
94/46/EF	8. august 1995

VEDLEGG III

Sammenligningstabell

Direktiv 88/301/EØF	Dette direktiv
Artikkel 1 innledende tekst	Artikkel 1 innledende tekst
Artikkel 1 første strekpunkt første og annet punktum	Artikkel 1 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 1 første strekpunkt siste punktum	Artikkel 1 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 1 annet strekpunkt	Artikkel 1 nr. 3
Artikkel 1 tredje strekpunkt innledende tekst	Artikkel 1 nr. 4 innledende tekst
Artikkel 1 tredje strekpunkt første understrekpunkt	Artikkel 1 nr. 4 bokstav a)
Artikkel 1 tredje strekpunkt annet understrekpunkt	Artikkel 1 nr. 4 bokstav b)
Artikkel 1 tredje strekpunkt tredje understrekpunkt	Artikkel 1 nr. 4 bokstav c)
Artikkel 1 fjerde strekpunkt	Artikkel 1 nr. 2
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3 første punktum	Artikkel 3 første ledd
Artikkel 3 annet punktum	Artikkel 3 annet ledd innledende punktum
Artikkel 3 første strekpunkt	Artikkel 3 annet ledd bokstav a)
Artikkel 3 annet strekpunkt	Artikkel 3 annet ledd bokstav b)
Artikkel 3 tredje strekpunkt	Artikkel 3 annet ledd bokstav c)
Artikkel 4 første ledd	Artikkel 4
Artikkel 4 annet ledd	—
Artikkel 5 nr. 1	—
Artikkel 5 nr. 2 første punktum	Artikkel 5 første ledd
Artikkel 5 nr. 2 annet punktum	Artikkel 5 annet ledd
Artikkel 6	Artikkel 6
Artikkel 8	—
Artikkel 9	Artikkel 7
Artikkel 10	—
—	Artikkel 8
—	Artikkel 9
Artikkel 11	Artikkel 10
Vedlegg I	—
Vedlegg II	Vedlegg I
—	Vedlegg II
—	Vedlegg III